

TELEGRAFUL ROMÂNULUI.

Telegraful este Daminec'a și Joi's, la fiecare dăne septemane cu adausulu Foisioerei — Prenumeratiunea se face în Sabiu la expeditor'a soiei, pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate către expeditor'a. Pretiulu prenumerațiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. iar pre o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 85.

ANULU XXIV.

Sabiu 24 Octomvre (5 Nov.) 1876.

Tr. celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. și pre o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru prin. și tieri streine pre unu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru întâi'a ôra cu 7 cr. sirulu, pentru a dôn'a ôra cu 5 1/2 cr. și pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Cum aru fi de a se privi cestiunea orientala de noi români?

Saliste în 2/11 1876.

(Continuare din nr. tr.)

În articolulu premergatoriu amu pusu totu pondulu pe interesele generali și unitari ale imperiului nostru, cu cari trebuie a se identifică interesele tuturor popóreloru imperiului, că asiá consolidata și puternica sa intempine Austri'a cestiunea orientala, la care ea este engagiata în prim'a linia parte prin pusețiunea sea geografica și prin urmare prin interesele economice parte prin consângenitatea popóreloru sele slave și române cu popórele din orientulu Europei.

Nu putem concede nici decum contrariulu, dela ceea ce vedemu cu ochii, ca adeca, unu statu aru putea avea interesele sele proprii absolute, fără nici o privire la interesele popóreloru sele. Acést'a aru fi numai o idea fără realitate séu în realitate s'aru putea numi acést'a unu absolutismu și despotismu alu puterii statului. Si staturile compuse din o natiune reprezentéza interesele acestei natiuni. Asiá trebuie se fia si unu statu poliglotu. Se va dice ca în unu statu poliglotu este cu multu mai mare greutatea de a se consolidá interesele tuturor popóreloru în unulu și același interesu alu statului.

Nu este asiá. Istori'a si faptele ne arata și contrariulu. În staturile mari natiunale amu vediu mai multe lupte între intrég'a natiune de o parte și capulu statului și guvernulu lui de alta parte cari au adusu resturnări dupa sine, d. e. în Franci'a; pâna cându asemenea revolutiuni și usurpaciuni în statulu poliglotu alu nostru nu suntu cunoscute.

Si iérasii consistinti'a și solidaritatea statului în Svitier'a este mai mare, că în unu statu natiunalu, de-si acea tíera este compusa din cele mai diferite natiuni.

Si acést'a se intempla atunci, cându guvernulu statulu scie consolidá interesele ori-cărei natiunalități în interesele generali și unitari ale statului, cându puterea statului lasa fia-cărei natiuni calea libera spre dezvoltare si-i dá tóte condițiunile spre acestu scopu, de unde de sine urméza, acea tóte acéstea 'si se concentrează în interesele loru acolo, de unde 'si au condițiunile de viétia, si aci voru gravitá tóte poterile loru.

În o astfelu de Austria popórele ei nu potú si nu voru gravitá în afara; din contra popórele din orientulu Europei voru gravitá spre Austri'a, déca acést'a va purtá o política ratiunala către ele.

Poporulu slavu din Austri'a nu'si va dorí sórtea consângeniloru lui din Turci'a, si nu'si va dorí nici o sórte comuna cu unu statu nou slaveanu din orientulu Europei, pâna cându condițiunile lui de viétia și congrusu suntu mai puternice în Austri'a civilisatóre. Cu atátu mai putienu va aspirá acestu poporu la unu viitoriu efemeru ce póte avea numai o sórte, că a Poloniei séu la unu Messi'a ce aru veni din sinulu tataro-Russiei, unde Messi'a civilisatiunei nici nu s'au nascutu. Acestu poporu pretinde numai libertatea dezvoltării sele natiunale ce o cere dreptulu firescu, si cauta possibilitatea de a-si aventá cultur'a

natiunala în o directiune cu popórele lui consângene. Si atátu trecutulu lui, câtú si prezentulu, care infatiséza o multime de inteligenti slavi în Austri'a și în brav'a sea armata, dau dovedi, ca poporulu slavu este unulu dintre puternicii stâlpi ai imperiului.

Cu asemenea dreptu, si totu în aceea'si pusețiunea în statu, pretinde poporulu românu tóte condițiunile de libera dezvoltare natiunala și neimpedecarea sea, de a-si promová cultur'a natiunala în contactu cu cei-lalti consângeni ai sei, asiá precum au facutu si face poporulu monarchiei de natiunaltate germána.

În acestu modu nu va gravitá românu spre tierile statului românu, ci cá unu factoru alu puterii austriace va imprasciá lumin'a culturii sele, promovata în acestu statu, si la consângeni sei, castigandu simpathi'a și amiciti'a loru pentru imperiu, care are de misiune a fi pe viitoriu unu scutu alu romanismulu din orientu. Armata austriaca scie cu câtá bravura s'au luptata soldatii români, totá Austri'a scie alipirea poporulu românu către tronul si patri'a comuna.

Din partea acestoru dóue popóre mari ale Austriei cari prin Austri'a loru mama dandule ea tóte condițiunile recerúte au misiunea de a cascigá loru folóse dela consângeni sei, iér' nu a-si abate gravitatiunea loru dela putere la nesigurantia, dela aceste popóre dicu nici odata nu póte obveni statulu nostru unu periculu, cu atátu mai putienu, cá din partea poporulu germanu, câru'a i sta la spate unitatea puternica germana si cu multu mai seducatóre. Si totusi nici din acésta parte nu potú veni periculi, pentru inascuta loialitate a connationaliloru germani.

Poporulu magiaru, care este cu totulul isolatu, numai si numai în Austri'a si în concertulu popóreloru ei 'si póte afli esistinti'a sea; si suntu de acea firma credintia, ca aci va afli totu-déun'a mai naturali si mai tari aliatii, decâtu în némulu turcescu, déca va scii apretéiur justele pretensiuni ale conlocuitoriloru natiuni.

Déca pentru óre-care viitoriu póte fi Austri'a amenintata de influéntia vre-unei ginte mari, apoi póte fi mai întâiu din partea pangermanismulu si apoi a panslavismulu.

În ambe aceste unice casuri de periculu, va fi natiunea magiara si cea româna chiamata, a spriginii esistinti'a statulu dupa natur'a pusețiunei loru si pentru interesele loru cele mai eminente.

Despre acésta misiune în viitoriu nu se mai póte indoi nici unu ganditoriu.

Tocmai acésta misiune mare a acestoru dóue popóre trebuie se fia deciditóre în politic'a austro-unguresca fatia de cestiunea orientala, déca cugeta diplomati'a nóstra în adeveru la interesulu propriu austriaci si nu la alu cutáre séu austriaci natiuni, si acést'a i impune, cá înca de acum sa-si prepare în orientulu Europei unu aliatu mai puternicu în români, ceea ce numai atunci va puté face, déca va avé o Romanie independenta si tare lângá sine si va respectá interesele vitali ale poporulu românu din monarchia.

Russi'a póte fi si nu póte fi inimica Austriei, dupa impregiurári, căci ea nu are nici unu interesu a ocupá părți ale ei, iér' pasindu la o atare

ocupatiune, ce nu este verosimila, aru trebú se tréca preste cadavrele întregu poporulu românu si magiaru, ceea ce nu va suferi Europ'a, dar' nici în interesulu Russiei nu póte servi.

Remâne numai cá Austri'a în cestiunea orientala se apere de perire pe popórele subjugate, si se nu impedece interesele Russiei fatia de puterea otomana, acolo, unde interesele imperiului nostru nu suntu periclitate, séu unde ambe potú subsistá lângá olalta.

Pangermanismulu inse este mai aprópe, de a atacá óre cându-va pe Austri'a, căci 'si are în sine ada tóte condițiunile date spre acestu scopu.

Deci Austri'a se fia Austrie, căci nu este putere germana.

Cáci cându aru fi un'a cá acést'a, mai usioru va fi Germaniei a-si ajunge scopulu.

Si tocmai cu privire si la atari eventualități — póte se va dice adi imaginate — este Austri'a chiamata a-si prepará terenulu intereselor ei în cestiunea orientala, prin atragerea popóreloru crestine din orientulu Europei către sine, si correlativu prin promovarea intereselor vitali a tuturor popóreloru sele, de o potri va si în mesura corespunditóre misiunei loru către si pentru statu. Ei dar' acést'a nu iarta, cá în sistemulu nostru dualisticu se fia slavii si români neindreptatiti si subjugati de germani si magiari, nici cá sa domnesca un'a natiune austriaca preste celelalte ci interesele generali austriace au se domnesca preste tóte natiunalități ale statului, iér' acést'a numai atunci póte fi cându óre care natiune si va vedé identificate interesele sele cu ale statului, si acést'a pretinde egala indreptatire a tuturor popóreloru Austro-Ungariei.

Generalulu Türr despre cestiunea orientala.

II.

Dela incetarea absolutismulu austriacu, adeca de 16 ani încóce, români pusi la discretiunea elementulu magiaru, care din persecutatu ce éra a devenitu la potere si de atuncu esisivu conduce destinele patriei comune, — atátu prin diuaristica, câtú si prin deputati de natiunalitatea loru în camere, la tóte ocaziunile potrivite n'au intretrasu a atrage atentiunea magiariloru la grav'a situatiune a acestoru dóue elemente avisate dela natura la aপরার reciproca, fatia de periculu ce le amenintia din partea colosaleloru elemente slave si germane de cari suntu incungiurate si mai cu séma în partea ungarica déjá si ingangrenate. Români totu-déun'a numai dreptate au cerutu dela magiari, dorere inse, poterea la care din grati'a impregiuráriloru esterne pe neasteptate devenira, apoi funest'a idea de care bolescu mai cu séma dela de carechenia încóce, de a înteméa „o magiaria mare pâna la marea négra“ — ii-a facutu surdi fatia de romani, si orbi fatia de periculu comunu.

Ei bine! periculu prevediutu de romani a sositu, cestiunea orientala, acestu forbul vechiu alu Turciei, abdicandu malsu sechiu intragiloru sei medici seculari — diplomatiei, e pusa pe verfulu sabiei, si înca în tipu de cestiune slavica, sub protectiunea celui mai cumplitu inimicu alu neslaviloru din orientu — a Russiei, care

dela caderea generosulu amicu alu popóreloru apesate, a potintelui de odinióra Napoleonu, pe lângá tóte opintirile neputinciósei diplomatie are mâna libera în orientu.

De cându arde muculu la degete, incepu a vedé si magiarii periculu, înse fără a mai slabi din îngâmfaarea loru fatala. Ei înca si acum'a vedu paiulu în ochii altor'a si nu vedu bern'a într'ai sei.

Cu scopu de a inaintá apropierea între români si magiari au întemeiatu o fóia magiara în Bucuresci, si diurnalistic'a loru de aici se ocupa mereu cu acésta cestiune.

Români de dincolo înca tractéza cestiunea prin diurnalistica, si se paru a aretá impossibilitatea unei aliantie sincere pâna cându fratiiloru de dincóci voru fi tratati cu desconsiderarea de pâna acilea.

Fóia semioficiala „Hon“ 'si aróga a fi cea mai putiena chauvinista si mai nepreocupata fatia de români. Fiinduca acést'a e mai aprópe de guvernulu se punemu si noi dara mai multu pondu pe enunciarile densei.

Mai recentu în nrulu 259 reflectéza la „Journal de Bucarest“ care disese cum-ca:

„Ungari'a în locu de a impartasi pre români de libertate, la ce cu atátu mai mare dreptu au fiindu-ca nu suntu cuceriti cu arm'a i condamna la iobagia. Si curiósá disonantia, magiarii de aceea necontentu au pretinsu si accentuat dreptulu la natiunalitatea loru. Unu dreptu care si-lu pretinde cine-va pentru sine, pentru ce-lu denéga altui'a? Dreptu are „Romanulu“ cându imputa magiariiloru tienut'a loru facia de români din Banatu si Transilvania. Nu voimu noi inimicitia, si din protesta-nostra în contra acelei proceduri nime nu póte ceti asiá ceva... Din contra români aru dorí se védia aliatii sinceri în magiari. Aliantia între Ungari'a si Romani'a aru garantá ecilibriulu confederatiunei orientali. Români de multu cunoscú pré bine câtú folosu aru aduce o astfelu de aliantia sincera, din care atát'a aru câstiga magiarii câtú si ei, acum'a e rendulu la magiari se pricépa folosulu si se-lu voiésca si ei.“

La aceste respunde „Hon“ asiá: „Iobagi'a“ româniloru de care vorbesce „Journal de Bucarest“ e numai poveste. Nime-nu nu-i trece prin minte la noi a apesá pre unu poporu, si cu atátu mai putienu pre români. Afara de indreptatire politica a limbei natiunale abiá este ceva, ce aru restringe folosirea limbei române în trebile publice, si toleranti'a nóstra în acésta privintia în ochii Europei nepreocupate va ocupá locu între cele mai frumoase aparitiuni a secului. Inse acésta tolerantia pâna aci înca n'a pré fructificatu. Acea ce a garantatu statulu cá libertate s'a intorsu în contra nóstra; si de-si n'au fostu români acei'a, cari imitându pe Herostratu în acésta privintia au stralucitu în prim'a linia, totusi e siguru, cum-ca nici densii n'au cuprinsu: de ce însemnate aru fi, de cumva principiulu fundamentalu alu solidarității magiare si române basatu pe aceste libertati natiunale a statulu magiaru aru produce o majoritate potinte mai întâiu în Ungari'a, apoi în provinciile interesate la cestiunea orientala? ... Traim în tempuri grele, apoi difele mariloru desastre arunca sementia evenimintelor mari. Noi nu ne sfimim a dice, cumca o mare si nobila recunoscantia pentru dorerele de nascere a tempuriloru presinti aru fi acea, de cumva s'aru puté nasce acestu principiulu de viétia de multu conceputu inse pâna aci înca ne ivitu în lume alu solidarității.“

Va se dica, după „Hon“ numai românii sunt de vina că între ei și magiari nu s'a realizat o alianță sinceră, căci ei — magiarii — intru acordarea libertăților naționale au mersu până la linia estrema!

Amara mistificatiune acésta, și ei nu se sfiesc a se laudă în fati'a lumii întregi în diurnalistica și în parlamentu cu liberalitatea și sentiulu de dreptate alu lor fatia de naționalitate din patria, cari forméza majoritatea locuitorilor, — că și cum lumea serioasă nu s'aru uită la faptele lor.

Amu reproduși și acestu articolu că se ilustrăm cu elu pe a lui Türr; respunsu separat înse nu-i vomu dá, ci sa-si combineze „Hon“ respunsulu din reflesiunile ce le facem la articolulu lui Türr.

Sa vedem dar: cum au urmatu magiarii consilierilor lui Türr, pe care ei 'lu consideră de unu barbatu de stat, și cu deosebire în cestiunea orientala de unu ponderos factoru și expertu?

Ce au facutu ei pentru castigarea simpatiei și animei naționalităților din patria, și cu deosebire pentru prepararea unei alianțe sincere între elementulu magiaru și celu romanu, că cele mai amenintate în viéti'a loru naționale?

Unu respunsu detaiatu la aceste întrebări aru umplé volume întregi, deci noi ne vomu restringe numai la putiune fapte, că se nu trecem preste cadrulu unui articolu de diurnalu.

Uniculu faptu, ce dovedesce o apropiere este: impacarea cu Croația.

De-si Croația totu-deună a fostu în mai strinsa legatura cu Ungaria decâtu Transilvania, fiindu în acea țera nu este elementu ungurescu, de dragulu portului Fiume, i-a datu carta bianca, și i-a acordatu o autonomie cu carea majoritatea acelei țere se vede a fi multiamita, primindu Ungaria a suportá chiaru și o însemnata parte din sarcinele ei; înse o considerabila parte a locuitorilor Croației nici cu acésta nu este multiamita, ier' locuitorii Ungariei cu totu dreptulu se potu superá pentru primirea sarcinelor Croației, cându nici a noastră nu le potem suportá.

De aci încolu apoi nici unu faptu nu mai poti aflá, care se fia îndreptatu spre multiamirea naționalităților.

Că se începe și putienule spiritulu naționalu ce se manifestá la slovaci — guvernulu li-a desființiatu „Matiti'a“ — societatea literaria, și gimnaziile slovace întemeiate și sustinute prin poporul slovacu.

Persecutarea serbilor este cu multu mai cunoscuta decâtu se o mai descriem și noi.

Graniti'a militara, a cărei locuitori (români și serbi) erau pré multiamiti (?!) cu sórtea, au desființiatu-o, și chiaru în contr'a legi (art. V. §. 55. 1848) o au organizatu de ea fâra ea, înainte de a fi reprezentata în camera.

Prin acésta si-a perdutu cea mai mare parte a padurilor și pasiunilor ce le folosea mai înainte, au perdutu dreptulu de a ferbe rachiu, li s'a introdusu o administratiune și justitiá incurcáta, carea nime nu o pricepe, manuita prin ómeni straini cari de felu nu cunosc referintiele de acolo, cari în teritoriulu acelu dedatu la regula și pace au semenatu discordii și nemultiamiri, încátu abia după unu anu de administratiune unguresca guvernulu a fostu silitu se tramitia comisariu guvernialu acolo, că sa studieze situatiunea și ómenii, — se demisiuneze și se denușca delegatori. O cãrpela după alt'a, cari înse tóte nu voru produce multiamirea poporului, pentru ca pe elu nime nu-lu consulta. Dreptu recompensa pentru armele luate li s'au impusu sarcini nóue cu

multu mai mari decâtu cele de mai înainte, ear scolile nationale — și prin urmare și confessionali de mai înainte, facute și sustinute din averea loru privata — li s'au prefacutu în scoli comunali, cari preste voi'a proprietarilor suntu scóse de sub influența bisericeii nóstre.

Aici totulu este stricatu, ear în capulu trebilor ómeni fâra tactu straini de limb'a și interesulu poporului. Au viétiá municipala fâra dreptu de alegere până cându în cele-lalte părți ale țerei tóte municipiele și alegu pe oficialii sei, aici tóte posturile se deplinesc prin denumire. Motivulu nu póte fi altulu, decâtu ca nefindu pe acolo magiari nici macaru de sementia prin alegeri nu s'aru puté incuibá și acolo magiari, apoi o administratiune fâra magiari nu póte fi admisa.

Uniculu poporu sasescu, că celu mai micu, dar' cu cei mai puternici patroni, — aliatulu privilegiatu alu magiarilor înainte de 1848 — au fostu mai multu crutiatu, în anulu acésta înse și sasilor li se puse calpacu pe capu și pinteți la calcáie.

Pe sasi i supera și acésta înse loru totu nu li va fi nimic'a. Fiindu ei nu se afla printre magiari ci printre români, loru totu li s'au lasatu supremati'a factica preste majoritatea teritoriulu unde suntu, privilegiile de cari s'au bucuratu seculi întregi li-au datu avere și întielegintia multa fatia de fostii lor eloti, și cu ajutoriulu acestor factori li este asigurata puterea și în viitoriu. Că tóte lucrurile ce nu au de basa dreptatea nici chiaru ecuitatea înse, nici reformele introduse în fundulu regiu nu multiamescu pe nimene.

Dupa acestea specialitati se vedem: în genere ce s'a facutu spre multiamirea românilor?

Ei, dar' déjà si deveniramu pré lungi, despre acésta cautu se mai dâmu unu articolu în numerulu viitoriu.

Resbelulu.

Sciri mai nóue demintu, ca turcii au ocupatu și Deligradulu și sustienu ca puterea trupelor serbesci este acolo. Cea din urma lupta avu locu în diu'ade 1 Novembre la Gaglov'a pe drumulu Crusievatiului. Corpulu lui Horvatovici ajutatu de Lazaru Ciolac-Antici au respinsu pre turci spre Djunis. Cu tóte aceste Horvatovici s'a retrasu la Crusievatiu; iera cuartirulu generalu alu serbilor s'a stramutatu la Ciupri'a. — Armistitiulu s'a începutu Mercuri.

Pentru serbi a venit armistitiulu cam tardiu, daru după faimele ce se respandescu din Serbi'a, va fi bine venit și acum. După o telegrama din Belgradu dela 3 Novembre ministrulu serbescu Ristici a declarat consului rusescu Karzoff, ca regimulu serbescu acceptéza armistitiulu. Alte telegrama și corespundintie vorbescu ca militi'a serbesca aru fi demoralizata și nu mai e de a duce înaintea inamicului, ca din caus'a acésta s'au nascutu divergintie între serbi și vultarii rusesci, cari divergintie au degeneratu și în incaierări sangeróse.

Caus'a divergintielor între serbi și rusi unii o atribuesc și rivalitatiei între serbi și rusi. Se dice ca cesti din urma se pórtu cu „fratii“ loru cá nisce superiori. În legatura cu rivalitatea acésta aduce unu coresp. la o fóia din Budapesta o episoda trista, carea s'a intemplatu în dilele cându serbo-rusii se luptau în giurulu Djunisului. Faptulu se dice ca s'a intemplat astu-feliu: Unu despartimentu de 1500 rusi pléca cá avangarda. După ce s'a departatu putienu acoperu o negura desa tienutulu. Trup'a carea venea în urm'a avangardei aude puscaturi și pre urma și siueraturi de glóntie. În presupunerea ca se afla în fati'a inamicului deschide unu focu

aprigu asupr'a bietilor rusi. Acesti'a credienduse între dóue focuri respundu. Pána sa se afle ratacirea rusii au fostu mai toti omoriti. De atunci ura neimpacata între rusi și serbi.

Ultimatulu despre care facuramu amintire în nr. trecutulu ca la insinuatu Ignatieff Portiei otomane, acésta din urma la primitu fâra de nici o conditiune în diu'a dela 1 Nov. st. n., incunoscintendu totu-odata (Pórt'a) pre toti comandantii sei sa sisteze ostilitatiele. Scirea acésta aru anunțá pacea. Opiniunea publica în totalitatea ei este inca fórté rezervata în fati'a acéstei novele. Ea se pare a fi petrunsa de convingerea ca Russi'a cautu si va gási si după acésta vre-unu nodu în papura, care sa-i dea ansa la unu resbelu contr'a Turciei. Se dice ca Russi'a va pretinde cá la statorirea liniei de demarcatiune între părțile luptatóre, cá turcii sa mérga inapoi până la linia unde se aflau la 27 Octobre. Se nasce numai decâtu întrebarea, ca după ce au laturu Djunisulu, Alexinatiulu, după unele foi și Deligradulu, turcii voru mai face și concessiunea de a dá din mâna positiuni luate cu multime de jertfe din mâinile serbilor?

Despre pregatirile rusesci i se comunica „Correspondintiei politice“ din Petersburg:

Caletori'a comandantului supremu la corpulu gardei și la cerculu militariu de Sect. Petersburg, a marelui principe Nicolae Nicolaevici senioru, cátra Livadi'a a datu în cercurile militare de aici impulsulu la cele mai stranie faime și coniecturări. Partea cea mai mare a acestor'a, precum de sine se întielege, e sensatiunale și nefundata. Trebuie sa tienemu înse comptu de un'a parte, căci nu i se póte disputá caracterulu facticu. În categori'a acésta din urma s'aru puté pure comunicarea despre iminent'a decretare a asiediului preste cercurile militare Odess'a, Kiew, Ciarcov și cerculu militaru caucasicu. Cu privire la lucrările de aperature ordinate în partea meridionale a țerei și la concentrările cele mari de trupe între Odess'a și Bender o astfelu de decisiune nu póte fi surprinditóre cu atâtu mai vertos cu câtu de mai multe septamâni se dirigu spre funtariile caucasice transporturi considerabile de trupe cari suntu destinate a întari garnisónele dela frontiere și a formá unu corp de observatiune. Lucrările de aperature lângu litoralulu mării negre dela Odess'a până la Tifis progreséza în modu rapidu. În dilele din urma s'au provocatu reprezentantii tuturor liniilor ce pornescu din Moscova spre apusu, média nópte, respective ai liniei Moscov'a-Brest, se faca tóte dispositiunile pentru a transportá eventualu trupe mai multe și se supuna ministrului de comunicatiune unu planu ce aru admite o operare comuna a singurateciloru societáti dela drumurile ferate.

E marcanta pentru tendintiele Rusiei o scrisóre a unui corespundentulu din Berlinu la „Pest. Ll.“ dela 30 Octobre, cându nu putea fi cunoscuta inca scirea despre ultimatul rusescu. Acea corespundintia dice:

Déca unu barbatu de statu austriacu a pututu pune odata lumea în uimire prin nemultiamirea sea, — generalulu Ignatieff póte pretinde acum, ca a suprinsu cercurile politice prin „moderatiunea sea“. Aru fi înse precipitatu lucru vrendu a concludé din linistea relativa cu care se descurca negociările în Constantinopole, ca e îndepartatu ori-ce periculu de unu resbelu. În cercurile rusofile ce suntu informate se dá pe fatia, ca instructiunile ce le-a primitu generalulu Ignatieff în Livadi'a înainte de a ple-

cá la Constantinopole i prescriu sa eviteze ori-ce pasire brusca fatia cu Pórt'a, ba sa tamendeze negociările cu o maniera neteda până cându Russi'a care a datu lumii dovedi de indulgintia va fi și militaresce în stare sa se emancipe de acésta virtute putienu resbelica. Se contá cum se pare ca generalulu Ignatieff va avé sa-si desvólte abilitatea sea preste iérna; căci Russi'a cu tóte comunicările contrarie prin jurnale nu e inca de locu în stare sa întrevina militaresce pe teritoriulu balcanului. Dara increderea în abilitatea generalulu a suferitu óre-care stirbitura de cându victoriele din urma ale armatei turcesci au strafornatu cu o lovitura tóte positiunile. E temere însa, ca sicalculatiunile diplomatice ce nu voiau sa scie de nici o campania de iarna voru puté fi usioru delaturate.

Ambasad'a turcesca care din consideratiuni de crutiare constá numai din ambasadorulu însusi, unu secretariu și unu atasiatu militariu și care n'are nici dragomanu — ambasada turcesca manifesta de nou mare incredere, asiá ca desastrelor serbilor au îngreunatu evidentu preste mesura lucrarea diplomatice și a neutralilor. La totu casulu cei de aci și din Vien'a suntu acum pe deplin lamuriti asupr'a scopului și însemnatatitiei ce le au planurile rusesci relative la orientu și de-si nu e de locu acreditata acea ce se povestesc în unele salóne diplomatice, ca adeca Russi'a s'aru fi deobligatu „în scrisu“ ca nu va trece preste óre care mesura fatia cu Pórt'a, totusi de alta parte e fapta, ca togm'a acum se vorbesce în „regiunile decisive“ atâtu de desu de garantii „rusesci“ și „turcesci.“

Suntu interesante comentariile ce le face press'a la cuventulu de tron alu imperatului Germaniei. Unu corespundentulu din Vien'a scrie lui „P. Ll.“

Cuventulu de tron germanu nu a potutu face unde-va mai mare sensatiune decâtu în Vien'a și în Petersburg și specialu politic'a austro-ungara nu va mai fi constrinsa a se aperi eventualu contr'a imputárei de prea mare intimitate cu Russi'a. Cându unulu dintre cei trei imperati aliati declara serbatoresce și în publicu de cea mai mare a sea problema, „a conservá prin medilocire amicabila pacea, déca va fi amerintata, și între puterile ce suntu mai apropiate Germaniei prin istoria și vecinatate (o numire rece a celorlalti doi aliati) atunci vomu ajunge fâra silintia la conclusiunea, ca Germani'a vede apropiandu-se casulu cându va fi lipsa de medilocirea sea amicabila „spre mantienerea pácei“ între Austri'a și Russi'a, ba ca acésta pace numai prin medilocirea sea amicabila s'a conservatu până acum. Prin acésta s'a curmatu insinuatiunea ce se totu repetá, ca Austri'a e tereita de politic'a rusésca, daru firesce prin cuventulu de tron s'a datu și lamurirea, ca de vreme ce Germani'a nu mai cunósce o problema a celor trei puteri de a mantiené impreuna pacea Europei, ci numai o problema a Germaniei de a conservá pacea între aliatii sei, — acea alianță, pe carea cá pe unu „rocher de bronze“ erá „stabilita“ pacea européna, a încetatu de a esistá și póte ca togm'a acum se pregatescu nóue grupári cari pe bazele schimbate voru urmarí alte scopuri.

„V. C.“ comentéza convocarea cameriloru Romaniei în nrulu dela 17 Oct. în modulu urmatoriu:

„Pentru 21 a curentei corpurile legiuitorie suntu convocate în sesiune extraordinaria. Actulu de convocare este pre câtu de laconicu, pre atâtu de semnificativu fatia cu impregiurările, căci elu nu ne spune decâtu în o frasa fórté condensata ca camerele

cum cu espirarea acestui terminu voru trece din valóre, chiaru si inscrise fiindu in cârtile funduarie.

Pentru testamentele facende si resp. facute din 1 Iuliu a. c. si asemenea si pentru donatiunile pentru casulu de mórte precum si pentru contractele de ereditate, cari tote suntu supuse in viitoriu acelorasi recerintie, dimpreuna chiaru si cu codicilele, pentru tóte acestea se recere in sensulu articolului acestuia de lege cá: fiindu compuse in scrisu si in forma de documentu privatu, chiaru si cându suntu scrise si subscrise de insusi dispunatoriulu, sa se mai aplice si doi martori, iér' afara de casulu acest'a patru martori.

Martorii acesti'a au sa fia cu totii fatia la compunerea actului de dispositiune si au se fia destoinici de a puté constată, ca nu s'a comis vre-o inielaciune séu eróre in persóna dispunatoriului.

Dintre martorii receruti de lege, trebuie se scie celu putienu unulu ceti si scie si trebuie se subscrie cu mâna proprie documentulu, cându acest'a e scrisu si subscrise de dispunatoriulu insusi. In casulu acest'a martorulu alu doilea póte fi subscrise de celalaltu martoru, si are se-si punu numai degetulu in semnu de subscriere. Afara inse de casulu acest'a, se recere totu-déun'a doi martori cari se scie ceti si scie si sa se subscrie cu mân'a propria, pre cându cei-lalti potu fi subscrise si de altcine-va.

Martorii nu trebuie sa cunósca cuprinsulu dispositiunei, cându acest'a e scrisa si subscrise séu si numai subscrise de insusi dispunatoriulu. In atare casu e de ajunsu cá martorii séu sa se convinga insusi prin fiintia de fatia la subscriere, séu se intielega din gur'a dispunatoriului, ca documentulu ce li se presenta cuprinde ultim'a sea dispositiune. Si acest'a au apoi martorii sa o constateze pre insusi documentu si nu numai pre invelitur'a lui.

Cându inse dispunatoriulu nu scie ceti si scie séu din alta cauza nu póte subscrie insusi documentulu: atunci e neaperatu de lipsa cá sa se cetésca cuprinsulu dispositiunei printr'unu martoru, in fati'a tuturoru celoralalti martori si a dispunatoriului, cá mai departe dispunatoriulu intielegându cuprinsulu documentulu cetitu, se dechiare in fati'a martoriloru ca cuprinde vointi'a sea adevérata si libera si in fine cá subscriinduse apoi dispunatoriulu printr'unulu dintre martori, totu-deodata sa se constate pre insusi documentu din partea martoriloru ca s'au observatu tóte recerintiele acestea formali.

Asemenea e o recerintia esentiale dupa dispositiunile acestea nóue, cá sa se insemne pre fia-care atare documentu, loculu unde, si tempulu cându s'a compusu. Constandu inse documentulu din mai multe cóle, acestea trebuie sa se cóse laolalta si apoi capetele amendóue ale firului cu care s'a cusutu, sa se sigileze cu sigilulu testatoretului si alu unui martoru.

Cá martoru nu potu fungá in sensulu dispositiuniloru nóue: persóne in etate sub 18 ani, orbi, surdi si muti, smintitii la fire precum si acei'a cari fura dejudecati pentru juramentu strimbu. Asemenea nu potu fi martori la o dispositiune anumita: acei'a cari au se traga favoru din ea; precum nici rudeniele loru in linia directa, ascendenti si descendenti, nici rudeniele laterali dupa parinti si mosii respectivului, nici toti'a lui, fratiniile acestei'a si rudeniele ei in linia directa, precum nici sotiele rudeniiloru acestor'a in linia directa, nici fratiniiloru.

De mare insemnatate e ca prin articolulu acest'a de lege se admitu si femeile de a putea fi martori

soleneli, ceea ce pân' aci nu le fu concesu. (Va urmá.)

Varietáti.

*** * *** **Adunarea generala a reuniunii femeiloru române din Brasiovu** se va tiené, conformu §-lui 8 din statute, Dumineca in 7/19 Noemvre 1876, adeca in diu'a onomastica a Majestátiiei Sele Imperatesei si Reginei Elisabet'a patrón'a reuniunii. In diu'a acest'a membrele reuniunii voru luá parte inainte de prándiu la servitiulu divin in biserica St. Nicolaie din Scheiu, unde se voru inaltá rugaciuni pentru Majestatea sea Imperatés'a si Regin'a nóstra Elisabet'a, iéra dupa prándiu la órele 3 se va tiené adunarea generale in edificiulu gimnasiulu románu gr. or. de aci.

In acésta adunare comitetulu va dá séma despre activitatea sea in decursulu anulu 1875/6; se voru asterne socotelile fondului; se va alege o comisiune pentru cercetarea acestor'a; se va alege comitetulu reuniunii pre urmatorii trei ani si se voru pertractá propunerile, care se voru aduce.

Se invita dara on. membre, a luá parte in numeru cátu se póte mai mare la acésta adunare generale.

Brasiovu 2 Noem. (21 Oct.) 1876.

Comitetulu R. f. r.

Burs'a de Vien'a.

Din 23 Oct. (4 Nov.) 1876.

Metalicele 5%	63 20
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	67 66
Imprumutulu de statu din 1860	110 —
Actiuni de banca	830 —
Actiuni de creditu	147 80
London	12 32
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	76 —
" " " Temisiorene	75 25
" " " Ardelenesci	75 —
" " " Croato-slavone	84 —
Argintu	104 75
Galbinu	5 89
Napoleonu d'auru (poli)	9 85
Valut'a nóua imperiale germána	60 60

Concursu.

Conformu ordinatiunei prea venératului consistoriu archidiecesanu dto 12 Augustu a. c. Nr. 1743 B. pentru intregirea parochiei vacante Bacai'a de a III clasa, in ppresbiteratulu alu Il-le alu Gioagiului, se escrie concursu pana la 20 Noveb. a. c. st. v.

Emolumentele suntu:

1. Dela 72 familii cáte un'a ferdela cucuruza sfarmitu.
2. Dela tóta famili'a cáte un'a di de lucru.
3. Venitulu stolaru usuatu, — cari tóte computeate dau sum'a de 300 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acésta parochia, au a-si asterne suplicele instruite in sensulu statut. org. si a dispusetiuniloru provisorie sinodali din anulu 1873 la subscrissulu pâna la terminulu indicatu.

Secarembu, 15 Octob. 1876.

Pentru comitetulu parochialu.

Sabinu P i s o m/p.

1—3 ppresbiteru.

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei inveniatioretscii gr. or. din opidulu Noerichiu devenite in vacantia, se escrie prin acésta concursu cu terminu pana la 31. Octomvrie a. c. st. v.

Emolumentele suntu:

- a) din fondulu bisericeii si scólei 155 fl. v. a.
- b) dela 50. familii cáte o jumetate mesura ardeléna de bucate a 60. cr. 30 fl.
- c) dela circ'a 30 copii umblatori la scóla a 50 cr. 15 fl.

Doritorii de a ocupá acésta statiune au a documentá ca suntu pedagogi cu testimoniulu de calificatiune;

suntu de religiunea nóstra; suntu cántareti; si ca prelánga limb'a materalna mai sciu celu putienu un'a dintre limbele patriei, avendu prelánga instructiunea de tóte dile in 9 luni, a tiené dominec'a si serbatórea cu tinerimea scóla de repetitiune; iér' suplicele concursuali cu documintele loru le voru asterne pâna la terminulu indicatu la subscrissulu oficiu protopopescu.

Noerichiu in 10 Octob. 1876.

Oficiulu protopopescu gr. or. alu tractulu Noerichiu-Cincu mare.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

G. Maieru,

(3—3) par. si adm. pprescu.

Concursu.

De óre-ce in urm'a publicárei concursulu din „Tel. Rom. Nrii 53, 54, si 56, nu s'au aflatu concurenti cu calitátiile recerute de statutulu organicu pentru ocuparea postulu de parochiu in vacant'a parochia Suligete, ppresbiteratulu Giógiului I; in urm'a inaltei ordinatiuni consistoriale din 24 Septembrie a. c. Nr. 2632 B. se prlungesce terminulu cu 14 dile dela intái'a publicare a acestui concursu.

Doritorii de a ocupá acésta parochia cu unu venitu anualu de 341 fl. v. a. se-si substérna in restempulu susu indicatu suplicele loru cu documintele recerute de statutulu organicu § 13 la oficiulu ppresbiterale gr. or. alu tractulu Giógiului I.

Hondolu, 21 Octob. 1876.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Basilu P i p o s i u m. p.

(1—3) ppresbiteru

Nr. 239 — 1876.

Concursu.

Pre bas'a inaltei concessiuni consist. dto 30 Septembrie a. c. Nr. 2761 B. pentru ocuparea vacantei parochii de cl. III Salciv'a de josu, ppresbiteratulu Lupsiei, se escrie concursu cu terminulu pâna in 20 Novembre 1876.

Emolumentele impreunate cu acestu postu suntu:

1. Cas'a parochiala si alte edificii economice.
2. 60 ferdele vechi bucate, parte gráu parte cucuruza.
3. Gradina de legumi si de unu caru cucuruza.
4. Un'a di de lucru dela 110 fumuri si

5. Venitele stolaru; cari tóte computeate dau unu venitu anualu camu de 325 fl. v. a.

Petitorii acestei statiuni au a-si asterne suplicele loru instruite in sensulu stat. org. la subsemnatulu pâna in terminulu susu indicatu.

In contielegere cu comit. paroch. respectivu.

Offenbai'a in 16 Octob. 1876.

Oficiulu ppresbiteralu gr. or. a

Lupsiei.

Ioann D a n c i u,

(1—3) adm. prot.

Concursu.

Devenindu vacanta parochi'a de class'a a trei'a Carmadinesci cu fili'a Boiulu de josu, ppresbiteratulu Iiei muresiane, prin acésta se escrie concursu pâna la 21 Novembre 1876, in care di se va tiené si alegerea.

Emolumentele suntu:

- 1.) Casa parochiala cu gradina de legumi si de póme.
- 2.) Dela 130 familii cáte un'a ferdela de bucate in bómbe si cáte o di de lucru.
- 3.) Folosirea fenului si a pómeloru din cimierie.
- 4.) Stol'a usuata si imbunatatita dela 130 familii, conformu hotaririi sinodulu parochiale dela 19 Septembrie 1876.

Doritorii de a ocupá acésta parochia au a-si asterne concursele loru

conformu dispusetiuniloru statutulu organicu si dispositiuniloru provisorie sinodali la terminulu mai susu disu la subscrissulu.

Gurasadulu in 20 Octob. 1876.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Alecsiu Olariu m. p.

(1—3) adm. ppresbit.

Nr. 266./1876.

Concursu.

Devenindu vacanta parochi'a Vidr'a de mediu, de clas'a a III. protopresbiteratulu Zlathn'a-superióra, in urm'a inaltei ordinatiuni consistoriale dto 23 Augustu Nr. 2034 a. cur. se escrie concursu pâna la 6 a lunei lui Noemvre a. c. st. v.

Emolumentele impreunate cu acestu postu de parochiu, computeate tóte laolalta dau preste totu sum'a de 516 fl.

Doritorii de a ocupá acésta parochia au a-si asterne concursele loru conformu dispositiuniloru Statutulu organicu, si cele ale sinodulu nostru archidiecesanu din an. 1873 pâna la terminulu mai susu disu la subscrissulu.

Câmpeni, in 7 Octomv. 1876.

In contielegere cu comitetulu parochialu din Vidr'a de mediu.

Ioanu Patiti'a,

3—3 protopresbiteru.

Nr. 207 — 1876.

Concursu.

Pentru ocuparea vacantei parochii gr. or. Brazesti de clas'a III ppresbiteratulu Lupsiei, in urm'a inaltei concessiuni cons. dto 29 Sept. 1875 Nr. 2860, se escrie concursu cu terminulu pâna in 7 Novembre 1876 in care di va fi si alegerea.

Cu acésta statiune suntu impreunate urmatórele emoiuiminte:

1. Un'a ferdela vechia de bucate parte gráu parte cucuruza dela unu fumu.
2. Dela 120 fumuri cáte o di de claca dela fia-care.
3. Folosinti'a cimierului in estensiune de 1 jug. 2370 □ si
4. Stol'a indatinata, cari tóte computeate dau unu venitu anualu de 420 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acestu postu de parochiu au a-si asterne suplicele loru in terminulu susu indicatu instruate in sensulu stat. org. la subsemnatulu oficiu.

Offenbai'a in 7 Octob. 1876.

In contielegere cu comitetulu paroch. resp.

Oficiulu ppresbit. gr. or. alu Lupsiei.

Ioanu D a n c i u,

3—3 adm. prot.

Edictu.

Ioanu Danila din Topárcea ettulu Sibiiului, carele mai bine de doi ani a parasitu pre legiuit'a sea socia An'a Tom'a Carat'a fara a se sci ubicatiunea lui, se citeza a se presentá inaintea subsemnatulu scaunu ppresbiterale in terminu de unu anu a dato, anumitu pâna in 2 Octob. 1877, cáci la din contra procesulu divortialu asupra-i intentatu se va pertractá si decide si in absentia densului.

Mercurea 2 Octob. 1876.

Scaunulu ppresbiteralu gr. or. alu Mercurei.

I D r o c u

(3—3) adm. prot.

INDREPTARE: In articolulu „Generabulu Túrri etc.“ din nrulu precedentu s'au strecuratu dóue erori de tipariu esentiale cari facu neintielese punctele respective. Si anume in alinea 8-a sirulu 8 in locu de cuventulu „Dara“ sa se puna: „Inse óre pap'a nu este capulu catolicismulu si.“ Earu in alinea 13 puntulu ultimu, care gresitu suna: „Si totusi cestiumea nu s'au contopitu in panslavismu,“ sa se cetésca: „Si totusi cesti'a nu s'au contopitu in panlatinismu.“

Editur'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea..

La numerulu acest'a se adauge Foisior'a Nr. 22.